

УДК 636.4.082

Г. М. СЕДІЛО, доктор сільськогосподарських наук, член-кореспондент НААН

В. П. ПУНДИК, кандидат сільськогосподарських наук

П. Л. ШЕВЧУК, Г. В. ТЕСАК, наукові співробітники

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

вул. Грушевського, 5, с. Оброшино Пустомитівського р-ну

Львівської обл., 81115, e-mail: inagrokarpat@gmail.com

ОЦІНКА КНУРІВ ЧЕРВОНО-БІЛОПОЯСОЇ ПОРОДИ ЗА ПОКАЗНИКАМИ “ВЛАСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ” НАЩАДКІВ

Встановлено, що вищі репродуктивні якості свиноматок червоно-білопоясої породи були у тварин, спарованих з кнуром Дебютом 5. За результатами контрольного виведення кращі відгодівельні якості також були у нащадків кнура Дебюта 5 порівняно

© Седіло Г. М., Пундик В. П.,
Шевчук П. Л., Тесак Г. В., 2016

Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2016. Вип. 59.

із нащадками кнура Дантиста 205.

Ключові слова: свині, червоно-білопояса порода, продуктивність.

Вступ. Галузь свинарства є однією з найбільш привабливих для вітчизняних тваринників за рахунок вищої рентабельності, яку забезпечують висока продуктивність і скороспілість свиней.

Протягом останніх десятиріч в Україні відбулися значні зміни в породному складі свиней завдяки використанню наявних та створенню нових генотипів м'ясного напрямку продуктивності. Одночасно з цим різкого скорочення зазнали локальні породи комбінованого напрямку продуктивності, які за рядом господарсько корисних ознак не можуть конкурувати з новостворюваними та зарубіжними високопродуктивними генотипами [1, 5].

Важливими заходами, які забезпечать збільшення виробництва свинини, а також поліпшення її якості, є використання таких порід, як полтавська м'ясна, українська м'ясна та ін., удосконалення і поєднання батьківських пар у наявних породах, спеціалізованих типах і лініях [1, 4].

У цьому плані важливе місце належить вітчизняному селекційному досягненню, яким є червоно-білопояса порода м'ясних свиней. У ході селекційного процесу проведено дослідження щодо створення та подальшого удосконалення цього генотипу. Червоно-білопояса порода свиней створена шляхом складного відтворювального схрещування семи порід. Дві з них вихідні: велика біла та миргородська, які були використані ще на початковому етапі створення полтавської м'ясної породи як материнські. Як батьківські форми на першому етапі використано породи ландрас та уессекс-седлбек, а у подальшому для створення синтетичного м'ясного генотипу використано спеціалізовані м'ясні породи: п'єстрен, дюрюк та гемпшир. Дорослі кнури характеризуються живою масою в межах 300–340 кг, матки – 230–250 кг. Масть тварин червона з білим поясом у ділянці лопаток [2, 3].

Матеріали і методи. Науково-господарський дослід, в якому оцінювали кнурів червоно-білопоясої породи, проводили у племрепродукторі СФГ “Пролісок” Самбірського району Львівської області. Було сформовано дві піддослідні групи свиноматок (I, II). В I групі їх спаровували з кнуром Дантистом 205, а в II – з Дебютом 5.

Репродуктивні якості вивчали за показниками багатоплідності, великоплідності, молочності, живої маси поросят і маси гнізда при відлученні, збереженості приплоду, а також комплексним показником

відтворювальних якостей (КПВЯ) за формулою, яку запропонував професор В. О. Коваленко (1996).

На контрольну відгодівлю було відібрано молодняк 3-місячного віку живою масою 25–30 кг. Годівлю піддослідних тварин проводили за нормами для м'ясної відгодівлі повноцінним комбікормом до досягнення живої маси 100 кг. Облік заданих кормів здійснювали у кожній групі окремо. Ріст і розвиток піддослідного молодняку вивчали шляхом індивідуального зважування один раз на місяць.

Відгодівельні і м'ясні якості піддослідних підсвинків вивчали шляхом визначення середньодобових приростів, скороспілості, товщини сала над 6–7 грудними хребцями (при живій масі 100 кг).

У піддослідних тварин було взято кров у 6-місячному віці для визначення деяких біохімічних показників.

Результати та обговорення. Проведений аналіз показав, що найвищі показники продуктивності одержано від свиноматок II групи, які були спаровані з кнуром Дебютом 5, багатоплідність яких становила 10,6 гол., молочність – 49,9 кг, а жива маса у 2-місячному віці – 160,5 кг. Нижчими репродуктивні якості виявилися у свиноматок I групи, спарованих з кнуром Дантистом 205, багатоплідність яких становила 9,8 гол., молочність – 46,8 кг, а жива маса у 2-місячному віці – 152,9 кг (табл. 1).

1. Репродуктивні якості піддослідних свиноматок (M ± m)

Показники	Групи свиноматок	
	I	II
Багатоплідність, гол.	9,8 ± 0,33	10,6 ± 0,67
Великоплідність, кг	1,22 ± 0,01	1,21 ± 0,01
Молочність, кг	46,8 ± 1,14	49,9 ± 1,25
В 2-місячному віці		
поросят, гол.	9,0 ± 0	9,3 ± 0,33
жива маса гнізда, кг	152,9 ± 2,88	160,5 ± 4,06
середня жива маса 1 гол., кг	17,0 ± 0,31	17,2 ± 0,39
Збереженість при відлученні, %	91,8	87,7
КПВЯ, балів	108,0	113,5

У 2-місячному віці у свиноматок, спарованих з кнуром Дебютом 5, була найвища жива маса гнізда (160,5 кг), а також середня жива маса 1 голови (17,2 кг).

Комплексний показник відтворювальних якостей був вищим у свиноматок II групи і становив 113,5 бала, а у I групі – 108,0 бала.

Аналіз репродуктивних якостей показав, що кращим виявилось поєднання кнурів і маток у групі, де свиноматок спаровували з кнуром Дебютом 5.

У 3-місячному віці було відібрано і поставлено на контрольне вирощування по 15 голів молодняку від кожної групи свиноматок.

За однакових умов годівлі, догляду та утримання піддослідних свиней одержали такі показники (табл. 2).

2. Відгодівельні якості піддослідних свиней при досягненні живої маси 100 кг ($M \pm m$)

Показники	Кличка та індивідуальний № кнурів	
	Дантист 205 (I група)	Дебют 5 (II група)
На початку досліджу:		
жива маса, кг	29,5 ± 0,27	28,9 ± 0,23
вік, діб	97,7 ± 0,55	92,3 ± 0,55
В кінці досліджу:		
жива маса, кг	100	100
вік, діб	226,4 ± 1,33	212,5 ± 1,15
Приріст за період вирощування:		
загальний, кг	70,5 ± 0,27	71,1 ± 0,28
середньодобовий, г	547 ± 5,41	590 ± 5,94
Кількість діб на досліді	128,7 ± 1,03	120,2 ± 1,05
Вік досягнення живої маси 100 кг, діб	226,4 ± 1,33	212,5 ± 1,15
Товщина шпиків над 6–7 грудними хребцями, мм	26,6 ± 0,33	25,7 ± 0,28

Аналізуючи одержані дані, потрібно відзначити, що найвищу інтенсивність росту за дослідний період спостерігали у нащадків кнурів Дебюта 5, середньодобові прирости яких становили 590 г, а скороспілість виявилася найкращою (212,5 доби). Нижчою енергією росту характеризувалися нащадки кнурів Дантиста 205, які за середньодобових приростів 547 г живої маси 100 кг досягли у віці 226,4 доби.

Різниця в інтенсивності росту забезпечила піддослідним тваринам окремих груп різні показники тривалості відгодівлі. Молодняк другої групи знаходився на відгодівлі до живої маси 100 кг 120,2 доби, а першої групи – 128,7 діб. Різна тривалість відгодівлі вплинула на показники скороспілості піддослідних тварин.

Товщина сала над 6–7 грудними хребцями характеризує загальну осаленість свиней і вміст жирової тканини в тілі тварини. Між групами піддослідного молодняка за цим показником значної різниці не відзначено, він був в межах 25,8–26,6 мм.

Дані про вміст у крові піддослідних тварин еритроцитів, гемоглобіну та загального білка, а також співвідношення його фракцій в сироватці крові наведено в табл. 3.

3. Гематологічні показники піддослідних свиней у 6-місячному віці (M ± m)

Показники	Групи	
	I	II
Еритроцити, млн/мм ³	7,01 ± 0,21	7,16 ± 0,21
Гемоглобін, г/л	122,0 ± 1,7	124,3 ± 1,5
Загальний білок, г/л	75,9 ± 0,7	76,9 ± 1,0
Альбуміни, г/л	24,6 ± 0,1	25,2 ± 0,9
Глобуліни, г/л:		
α	20,4 ± 0,3	20,5 ± 0,5
β	15,8 ± 0,4	16,6 ± 0,1
γ	15,1 ± 0,5	14,6 ± 0,4

Аналізуючи дані, потрібно відзначити, що вміст еритроцитів та гемоглобіну в крові тварин піддослідних груп був у межах фізіологічної норми, однак кількість еритроцитів у крові свиней II групи була більша на 0,15 млн/мм³ ніж в I групі, а також вміст гемоглобіну у II групі був більший на 2,3 г/л.

Аналіз вмісту загального білка і білкових фракцій в сироватці крові піддослідних тварин показав, що суттєвої різниці між групами не виявлено.

Висновки

1. Вищі показники продуктивності одержано від свиноматок, які були спаровані з кнуром Дебютом 5, багатоплідність яких становила 10,6 гол., молочність – 49,9 кг, а жива маса у 2-місячному віці – 160,5 кг.

2. Аналіз результатів контрольного вирощування молодняка свиней показав, що вищі відгодівельні показники були у нащадків кнура Дебюта 5, які за середньодобових приростів 590 г досягли живої маси 100 кг у віці 212,5 доби.

3. Встановлено тенденцію щодо збільшення кількості еритроцитів та вмісту гемоглобіну у крові свиней II групи. Кількість еритроцитів у крові свиней II групи становила 7,16 млн/мм³, а вміст

гемоглобіну – 124,3 г%, що відповідно на 0,15 млн/мм³ та 2,3 г% більше ніж у крові свиней I групи.

Список використаної літератури

1. Породи свиней в Україні / В. П. Рибалко, Ю. Ф. Мельник, В. М. Нагаєвич, В. І. Герасимов. – Х. : Еспада, 2001. – 80 с.
2. Рибалко В. П. Вплив фенотипових факторів на продуктивні якості свиней червоно-білопоясої породи / В. П. Рибалко, Л. В. Флока. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. – 160 с.
3. Рибалко В. П. Красная белопоясая порода мясных свиней / В. П. Рибалко // Зоотехния. – 2007. – № 10. – С. 2–3.
4. Рибалко В. П. Порівняльне вивчення репродуктивних, відгодівельних та м'ясних якостей свиней різного напрямку продуктивності / В. П. Рибалко, О. О. Вислянько // Вісник аграрної науки. – 2002. – № 8. – С. 28.
5. Технологія виробництва продукції свинарства / В. І. Герасимов [та ін.]. – Х. : Еспада, 2010. – 448 с.

Отримано 30.03.2016

Рецензент – заступник директора з наукової роботи у тваринництві ІСГКР НААН, кандидат ветеринарних наук, старший науковий співробітник В. В. Каплінський.